

FFY
REK

meáru-
Piata
D. szám

gyönyem:
fontypelz

vátoz-
eszt,
és min-
rekak,

modellak,
to., 97-
n ször-
nyten.

an és
ek !!

Megnyit!

OS"
leakata
(Fötér)

1399

peppet
tyükben
árak

1344
Szé-
12-90.
ra legyen.

efon 81.

dobozokat
részek-
készít és
pi áron

ovits
1. szám.

skremie

Szerkesztőség, kiadó-
sivatal és nyomda
Bukarest, Str. Dava
No. 1. - Brassai-utca 18
Az Új Kelet telefonja:
Szerkesztőség 871
Kiadósivatal 874
Nyomda 876
Egyéb osztály 868
Telefon 865

A köziratok kiadására
szükség esetén
Köziratokat nem
visszatérítjük és nem
vesszük meg.

V. évfolyam, 241. szám

Ciuj (Kolozsvár) 5683. Chesvan 12

1922 November 3. Péntek

UJ KELET

ESZDŐ-POLITIKAI NAPILAP

1071
2211

Lejár

Hermann Goldschmidt ur

I. Wolfzelle 11

Wien

25 kónapra 25 din.
Egy száma 1 din.

Az ötéves Balfour-deklaráció

Irta Giszkalay János

Ez az ötödik évforduló. Szabad
mostan kissé számadási területi el-
múlt öt esztendő fölött, szigorúan, mert
már lehiggadtan. Megáltni csak néhány
perc ere és mint a hűségese pásztor, aki
elvonulástja betja alati nyáját, ugy
tartani számon egyenként, öt esztendő
főszorakozó eredményeit és számolai:
ezek az élő tettek, ezek az elvetélt
akaratok a kezdetek kezdetétől fogva.
Mert öt esztendővel ezelőtt egy még
nem írott könyvvel gyarapodott a
zsidók bibliája és ez a még nem írott
könyv így kezdődik: Kezdetben volt a
Balfour-deklaráció. Mi pedig, kemény
faragás ösözének jó irás magyarázó
nyobál, megáltni mindjárt az első
mondattal és hozzáfűzük a magyarázó
előszót: "adikké kol haummót jó
lahem ehélek baolam habbá, - mi-
nden nemzet igaz emberének része van
az örök üdvösségben."

Igy állik az, mihozánk, megállván
öt esztendő mérföldjező körvénél, hogy
egy szerető, sohase felejtő pillantással
simogassunk végig utunk első jelszó-
sövéit, aki áll a kezdetek kezdetén.
Bizony, nincs ezen a széles világon
ország és tartomány, ahol, ha csak tíz
zsidó él, Balfour neve ne oszendüljön
fel a szájakon és ne muszáj a
szívükben. És mert olyan kevesen
szerelek hennünk: nagyon évszázadok
tudunk mi szeretni és idők, oszlo-
dások, kiábrándulások és évszázadok
múlásán is élő erővel melegít keresztül
a mi szeretetünk. Így szoktuk meg ezt,
így vált a mi vérünk, így kezdődjön
mostani öt esztendőre való vissza-
pillantásunk is: hálával és szeretettel
és egy idegen vérű, idegen hitű ember
nevével, Balfourral, aki a kezdetek
kezdeté, aki a zsidó Palesztina első
deklarációja, aki a zsidó remények első
felgyújtója, skiről tudva legyen mi
közöttünk, hogy őrá is irták évezre-
dek előtt a nagy zsidó hitvallást:
Caddiké kol haummót...

Mostan pedig néhány szó a mi dol-
gunkról az ötödik évfordulón. De
őszinte és becsületes számadók akarunk
lenni. Öt esztendő zsidó történelme egy
vonnai el szemünk előtt, mint a nyáj a
pásztor botja alati - és ne saágyaljuk:
több benne az elvetélt akarat, mint az
élő tett. Öt esztendővel ezelőtt, amikor
először röppent világga a Balfour de-
klarációja a zsidó nemzeti otthonról,
valljuk be: más hittel és más remé-
nyekkel néztük a közeljövőre, mint
amennyi eredményről ma be tudunk
számolni. A szemiből százköt fel élő su-
dárba szemünk előtt az önálló, függet-
len, az államiság minden attributumával
rendelkező zsidó Palesztina. A cionista
világszervezet vezetőségében már ott
látuk a zsidó állam felelős kormányát,
Jabotinszky légiónban a zsidó hadsere-
get és az egész világon szétszórt zsi-
dóságban a palesztinai zsidó állam ezer-
régiű társadalmát. A másor első pil-
lanatában, sőt első éveiben is még
hatalmasabbnak éreztük magukat a
természet törvényeinél is és nem akar-
tunk rá gondolni, hogy a természet nem
ismer ugrásokat. Mi csak a sora meg-
nyilatkozó jóindulatát láttuk és láttuk a
kivülálló tényezőknél, a Balfouroknak és
Lloyd Georgeoknak emberi megértését.
És valljuk is be: Ha csak Balfouron,
ha csak Lloyd George, ha csak az
antant nagyhatalmak áratán és bels-
egyesítésén mulott volna: akkor ma va-
lóban meg volna már az önálló pa-

lesztinai zsidó állam. Amint hogy nagy-
jából meg van fészul arab királysága
és épen a moslami napokban, szemünk
előtt alakul ki egy másik arab királyság
is: Transzjordánia.

De sajnos, egy állam megalakulá-
sában sohas m a külső faktorok jóka-
rata a döntő. A sorshatározó, a döntő
faktor mindig csak maga az a nép és
társadalom lehet, mely az államot ala-
pija. Magában a népben kell meglenni
az akaratnak. Minden egyéb lehet elő-
mozdítója, vagy hátráltatója a kitűzött
célhoz elérésének, de nem lehet örökro
megakadályozója. Az arab nemzet An-
glia és az érdeklő nagyhatalmak aka-
rása ellenére alapított meg a maga ki-
rályságát: a zsidó nép, a hatalmas An-
glia támogatásával, az őszinte nagyha-
talnak jóindulatával is, leendő állami
lélénnek csak első halvány kezdetét
tudta elérni. Lesújtó ítélet ez: a tettek
és történelem tanulsónysága az egész
zsidó nép ellen. Valljuk valóban igaz
volsa e az, amit elenségek olyan ré-
gen és szoror hangosítottak, hogy a
zsidó nép képtelen az önálló állami
és népi életre és valami átok arra kér-
hoztatta a mi fajánkat, hogy sohase
a maga életét élje, hogy mindig a má-
sok kitarthatja, parancsija, vagy legjobb
esetben a mások kovásának élesztője
legyen? Ha az elmozdító öt esztendő
történetét nézzük, szinte azt kell hi-
nünk. Ha egybevetjük a mi eredmé-
nyeinket az arabok eredményeivel: azt
kell hennünk. Ha szemünk előtt állítjuk
azt a hihetetlen erőmegfeszítést és ener-
giát, mellyel a zsidó nemzet jobbjai
rázzák öt esztendő óta az alvó zsidó
lelkümeletet és végignastráljuk az
eredményeket: akkor köztébe kell en-
nünk. Nép nélküli földünk vanja a föld-
nélküli népünk tisztelet és a zsidó nép
összetésében nem volt még annyi erő,
hogy egyetlen fölnyalból öleléssel
átadja egymásnak az egymásra váró-
kat: a földnek a népet, a népeknek a
földet. A Jordán egész buja síksága
régii török koronabirtok: ma angol ál-
lami vagyon. Anglia felajánlotta nekünk
és eddig nem volt annyi anyagi erőnk,
hogy birtokba vehessük, hogy letele-
píthessük rajta az ukrainai százeszeket.

A Keren Hajjászód ügye kétségbe-
ejtő lassúsággal folyik. Mintha csodót
mondott volna a zsidó áldoralkésség,
szolidaritás és népi öntudat. A Keren
Hajjászódnak öt esztendő alatt kellett
volna véghez vinni a nemzetmentő
nagy cselekedet, de az áldoralkésség hiá-
nyában kénytelenek vagyunk lépésről-
lépésre, apró vásárlásokkal megsze-
rezni, meghódítani országunk földjét.
Pedig: aki a föld, azé az ország. És
amit öt esztendő alatt gondoltunk el-
érni, talán ha tíz, talán ha ötven esz-
tendő után fogjuk csak meglátni.

Igy állunk eredményekben a Balfour-
deklaráció ötödik esztendejében. Apró
lépésekkel haladunk előre és aki csak
a vágyak nagyságát nézi, az valóban
kétségbe ehet. Nem történelem csodák,
pedig olyan természetességek vettük
volna őket. Nem lehettől egy évszázadok
óia szétszórt és a nemzeti élet gon-
dolatától is elszakított népet a legna-
gyobb nemzeti erőmegfeszítésre ösz-
tökélni: a természet törvényei erőseb-
bek voltak az egyezők, a kiválasztottak
akaratánál. De aisonony békaperspek-
tívából nézi a való világot az, aki
mindebben az ellenségek vádjait látja

beigazoltnak, asi, hogy a zsidó nép
elsőbbrendű és öröktől fogva képtelen
az önálló népi élet akaratára. Aki sub
auspicio eternitatis tudja meglátni a
zsidóság öt esztendő történetét, az
előtt megtárlanak a tettek és a Balfour-
deklaráció csodája. Öt esztendő előg volt
arra, hogy a zsidó népet alapvonásai-
ban és legbelsőbb lényegében meg-
változtassa. A régi zsidó néppel, a magát
gottókból asszimilációba fullasztó, magát
eltagadó, maga elől menekülő néppel
valóban nem lehetett a zsidó államot
megalapítani. Kellott egy lelki átréte-
ződések jönni, amely megváltoztassa
az egész zsidó nép külsejét és belsejét
és ez a lelki átrétegzés volt annak az
elmozdító öt esztendőnek feladata. Ha még
esenfélül is értjük el eredményeket,
ha még az ország földjét is lassan-
lassan birtokba vesszük, ha új zsidó
kolóniák nőnek az óai talajból, ha

Ruttenberg már készíti a zsidó villany-
társadalmat, ha Jabotinszky még mindig
leben áll légióival és ha minde még
a kezdetek kezdetén is van: mindez a
kitűzött célokon felüli eredmény és nem
a tétellelenségről, de épen a dusszadó,
várni nem tudó erőnkől tesz tinnis-
gót. Mert ennek az elmozdító öt esztén-
dőknek egyetlen feladata: a nép öszes-
ségének lelki átnevelése, a munkára
való megérlelése volt. Elértük-e teljesen
ezt a célt. Aki erre komoly feleletet
akar, az gondolja meg, hogy mi volt
Erdély zsidósága öt év előtt és nézze
meg, hogy milyen most! Öt esztendő
múltán elmondhatjuk: az első öt
esztendő kitűzött célját elértek. És az
új öt esztendő első napján örömmel és
megelégedéssel tekintünk vissza az
elmozdító napokra és küszöbökre. A
jövőre pedig egy legyen a jellegünk:
dolgozni és nem kószolgóssni.

A fascista-kormány megsemmisíti a Jugoszláviával kötött szerződéseket

Mussolini egyúttalad az antanttal. A fascisták ki-
tették Rómát. Jugoszlávia és Ausztria védekeztek

- Az Új Keletfudósítőjéről -

Róma, november 2. A fascizmus
győzött Olaszországban. Mussolini
Olaszország miniszterelnöke, aki az
ország külügyeit is intézni fogja. A
fascizmus reakciója tünetek indult,
amely azonban népi abszolútussá
fejődött. Mussolini, a fascizmus ve-
zére, aki most Olaszország első em-
bere: újságíró, agitátor és katona. A
fascizmus maga is militarizmus: a
levegyszerzett nép militarizmusa. Van
valami misztikus és középkori ebben
a katonai szervezetben, amely az
istenre és a házára esküszik olyan
fascisták formák és törvények kö-
zött, amilyeneket csak a középkori
lovagi renddel állapítottak meg tag-
jaiknak. Külön moráljuk van, külön
szabályaik, melyeket meg kell tar-
tani ott és meg is tartanak, mert
nemcsak az eskü könyyszeríti rá őket,
hanem a fanatizmus is.

A fascizmus háborus eredmény:
forradalmi tünet, forradalom: fekete
torradalom. Győzött Olaszországban
a maga kolosszális szervezetségével.
Demonstráló roppant erejével magá-
hoz ragadta a hatalmat és akaratát
rákényszerítette az országra és ki-
rályra. Mit jelent befelé a fascizmus?
Az első jelszó, amellyel életrekelt:
harc a szocializmus ellen. Ez a jel-
szó azonban tartalmában megdővült
és így alakult: harc mindenki ellen,
aki nem azt akarja, amit a fascizmus.
Befelé tehát terrort jelent: a mun-
kámozgalom megszüntését, a socia-
liarista egyeduralmat. Kifelé hábo-
ruval fenyegetőzik. Mert megakarja
szűntetni azokat az egyezményeket,
amelyeket az előző olasz kormányok
szomszédjakkal, Jugoszláviával kö-
tettek. Lehet, hogy Mussolini a kor-
mány élén, felelős állásban - amikor
szemben találja magát az állami
élet sok súlyos bajával, az óriási
munkanélküliséggel, az állami költ-
ségvási deficitjével - változtatni
a fascista politikán. Változtatni fog
rajta, mert az állami élet ékényssere
ezt fogja diktálni és a háboru he-
lyett békére fog törekedni. A fasciz-
mus külföldön is sokat veszített ere-

jéből azszal, hogy uralomrajutott. En-
nek jele: Mussolini kiadta ma a
parancsot a fascista seregnek lasze-
relésére. Az olasz eseményekről a
következő távirataink számolnak be.

Együtt az antanttal

Róma, november 2. Mussolini a
külügyminisztériumban az ügyek ve-
zetését átvette. Valamennyi olasz
nagykeretégnek táviratban adta
tudni, hogy átvette az olasz kor-
mányt. Hangsúlyozza: elvárja, hogy
mindnyájuk munkáját hazafias ön-
éretzt tőlti el. Mussolini táviratot
intézett Benar Lawhoz és Poincaré-
hoz. Szívesleg jüdvözletet küldi és
hangsúlyozza, hogy a kiontot, vér-
rel megezenelt barátságához hű ma-
rad.

A fascista-kormány külpolitikája

London, november 2. A „Chicago
Tribune” értesülése szerint a fascista
kormány külpolitikájának a főpontjai
a következők:

A Jugoszláviával a Dalmát part-
vidékre és Fiuméra vonatkozólag
kötött valamennyi szerződés meg-
semmisítése, a washingtoni lasze-
relési egyezmény megváltoztatása oly
értelemben, hogy Olaszország saspo-
ritíthassa hadiflottáját, hadikár-
pótias követelése Németországtól,
a Dodecanesos annektálása és a
lausannei békekonferencia elhalas-
tása, hogy az új kormány kellően
tanulmányozhassa a kérdést.

A kormány letette az esküt

Róma, november 2. Az új minis-
terek ma letették az esküt. Musso-
lini személt tartott szászzer ember-
ből álló fascista hadserege felett. A
királyt, aki eskélyéről nézte végig a
felvonulást, nagy ovációban résse-
sítették. A fascista csapatok ma
helyőrségeikre vonulnak.

Róma, november 2. Az új kor-
mány programjának azonnali meg-
valósítására került pontjai: A had-
sereg reorganizálása. pénzügyi tár-
gyalások Amerikával és a november

4 iki nagy győzelem emlékülánepé nek megtartása.

A fascista végrehajtóbizottság teljhatalommal ruházta fel Mussolinit, aki elrendelte a fekete hadsereg leszerelését.

A belgrádi külügyminisztériumban konferenciát tartottak, amelyek végzetével összeült a minisztertanács. Olyan hírek érkeztek, hogy a fascista támadást terveznek Albánia, Montenegró és Dalmácia ellen.

Ausztria is védekezik

Bécs, november 2. A fascista római győzelem következtében Ausztria intézkedéseket tett határainak védelmére. Az osztrák csapatokat a határok mentén összpontosították.

A fascista kivonultak Rómából

Róma, nov. 2. A fascista ma elhagyta az olasz fővárost és lezserelték. Tegnapelőtt este azonban még véres összecsapás volt Rómában a fascista és kommunista között.

Páris, nov. 2. A „Petit Parisienne” jelentése szerint Nitti nem tartotta le. Felhívították, hogy hagyja el Rómát. Egy fascista csapat gyelt személyi biztonságára.

Olaszország és Jugoszlávia

Belgrád, nov. 2. Az olasz ügyvivő Nincosio külügyminisztert biztosította, hogy az olasz kormány jó szomszédi viszonyt kíván fenntartani Jugoszláviával.

Bartók Béla a modern zene új irányairól és a maga munkájáról

Az Uj Kelet tudósítójától

Óriási sikerű kolozsvári hangversenye után felkerestem Bartók Bélát, aki hosszabb beszélgetés során a következőket mondta el a külföld legújabb zenei irányairól:

A modern zene fájának legfrissebb hajtása a francia ugynevezett „hatok (six) csoportja”. Ez a legfiatalabb zenészedő generáció, legelőbbje még harmadik éven innen van a zenei politonalitást (különböző hangnemekkel egy időben való alkalmazásának eszméjét) írta fel zászlajára. A „Citonalitás” jellemzője a falmelletti a master egy kétképre írott zenemű szerkesztését — a jobb kéz szerepe a durban, a C-dúr fúr-durban, a tonika (alsóhang) és domináns állandó aláfestésével. Keressék és szinte gyermekesen túlzásba vitt bizarrság jellemzők a műveket, a 2/1-es ritmus állandó erőltetésével. Figyelemre méltó tehetség a „hatok” között Milhaud. Hibája az, hogy tulaokat ír és egyenlőtlenül.

Méltánylólag beszél Bartók a legújabb orosz újítóról, Stravinsky-ról. A jelenleg Biarritzban élő költő különös meggyőződéssel átalakulásokon ment át. 1913-ban írt operáját, a „Mavra”, még a romantizmus jegyében született meg és nélkülöz minden disszonanciát.

Azóta az impresszionizmussal is szakított, az objektív zene apostola lett. Ez az irányzat elhárít magától minden programot. Az expresszívnek teljes hiánya jellemzi ezt a zenét, strukturájában hasonlítható az építész munkájához, melyben hideg

magátólérthetőséggel kerül ki a Zongorára írt legelső szerzeményét, a „Piano rhag music”-ot — ritmusával fogva izgató hatású mű — Bartók sikerrel interpretálta Budapesten. Feltűnést keltett Stravinskynek fufuvókra instrumentált ochesz terméve, melyet Debussy emlékének szentelt. Legjelentékenyebb orcheszterméve a „Sacre du printemps”.

Milyen relációban levnek özi magát tavár ur az új irányzatokkal? — kérdeztem. A mester tündökre néz maga elé:

Schuberttel — talál a népies dallamok feldolgozása tesszokonná — de egyéb semmi.

Kijelentése igazolta az Uj Kelet október 10-iki számában megjelent közleményünkben írtakat: „Bartók nem seme sem félre látszóak”.

Régebbi műveiben — folytatja Bartók — vannak egyes részletek, amelyek a „Citonalitásra” jellemzők, de ma már elszakadtam tőlük.

Kompozícióiban semiféle programnak alá nem veti magát. Az „objektív” zenekultussal nem vállal semmi közöttséget. Muzsaszíra az impresszionizmus jelöljét sem t rija

Beszélgetés Feuerstein Avigdorról a palesztinai irodalomról

Az Uj Kelet Palesztinába kiküldött munkatársától.

Jeruzsálem, augusztus.

Annak a fiatalos szellemnek, amely a zsidókat testileg és lelkileg regenerálni akarja Palesztinában, egyik legszimpatikusabb és legakaratibb képviselője a Magyarországról elszármazott fiatal héber író: Avigdor Feuerstein. Ez a fiatal ember mint hadifogoly, hosszabb időt Oroszországban töltött, ahol nyitott szemmel és éles kritikával figyelte meg a körülötte végmenő és egy új társadalmi életet kialakító procsaust. Oroszországból Klausnerrel, Bialikkal és még néhány neves héber íróval, az európai összeomlás után, kivándorolt és míg Bialit Németországba ment, ő Klausnerrel Palesztinában telepedett meg. Klausner folytatta a Hebreach kiadását, Feuerstein pedig Tel-Avivba költözött és „Lev Chádás” címen kritikát folyóiratot indított. Ez a folyóirat rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert, mert bátor és számonkérő volt és kiméltelenül írta azokat az egészségtelen galutkinövéseket, amelyeket a bevándorlók egyrészes magával hozott és az új telepre tovább akart buriánosítani. Különösen az Oroszországból Palesztinába érkezett gazdag bankárok tevékenységét kísérte figyelemmel és rögtön rájuk szujtott, mielőtt azt látta, hogy még mindig az íslet és a pénz őrítik a legesetebb. A „Lev Chádás” még hamarosan odaérkezett az egész palesztinai hatalág, mellé álltak a chaluok és a chaluok és a mindentudón jött intellektuerek. Bizonyos, hogy Feuerstein, aki Budapesten az Ady Edecs körül csoportosult modern író gárdának volt fogóhígy és tanuló tagja és aki irodalomban, társadalomban és politikában a radikális irányt követi, új hangot jelentett a többnyire galicjai és lengyelországi hispoigán konzervatív elemekkel megnevesült Palesztinában. De a „Lev Chádás” anyagi nehézségek miatt a legu olsó

találónak. A kontrapunktikus feldolgozás elhanyagolását ellenbe elhangzott támadásokról nem is tudhat, hiszen komparazese művei, arsznyekkel első vil gskireit araita, ellepontos kidolgozásuak.

Egyébként a saját muszákat is mertetni telén nem is az én feladatom — jegyezt meg Bartók szerény-séggel.

Műveinek legutóbbi előadásait iránt érdeklődtem. Eze felemlíti operáinak a „Frankfurter Stadttheater”-ben ez év májusában lefolyt repizációt. Az előadás nem felelt meg Bartók várakozásának. Bár jó karuzsiera volt — a magyar származású Szecskán — sem az orcheszter, sem a rendezés, sőt még az énekesek sem állítottak felidatuk magasztán. Hegedűkarosátjának előadói közül, salzburgi és frankfurti partneri nem váltották be hozzájuk fűzött remé nyelt, de öömmel emlékezik meg a mester Arányi Jelli hegedűművésznőről, akivel Párisban és Londonban hegedűszócsátját diadsíra vitte.

Mostani munkásságáról Bartók elárulta, hogy a zongorakompozíciók szerkesztésével felhagyott és egy második hegedűszócsátán dolgozik.

Friedman Andor.

évben megszüntette működését. Feuerstein Jeruzsálemba került a Doar Hájomhoz, amely szívesen nyitotta meg előtte hasábjait. Az irodalmi rovat vezetését vette át ő: most az eddiginél nagyobb nyíltságosság előtt hirdeti az egyetlenül lehetséges élet-felfogás igazságait.

Ez az nyári estén, amikor Feuerstein először jött ki, munka után, a „Doar Hájom” szerkesztőségéből, a „Kedem”-kávészécsében találkoztunk, a Municipality Gardannel szemben, a Wsad Haacim szomszédságában, egy kicsiny székkel palakkal fedett székkel mellett az ablaknál, amelyen át el lehetett látni a jeruzsálemi völgyekre. Nagy meleg volt és mi gliadt, fagyaltot raddottunk és közben, míg étkez, Feuerstein az új Palesztináról beszélt.

Érdemes, nagyon érdekes folyamat meg végbe ebben az országban — mondta — biológiai folyamat, amelyben az új élet létezik a régi élettel. Olyan az, mint amikor a beteg emberi testben az őseredeti, egészséges sejtek a betegség bacillusával bírók. Amikor Palesztinában gazdasági és társadalmi harcokról van szó, e alatt mindig a régi pszichológiának az új pszichológiával való küzdelmet kell érteni. Mi csak író vagyunk és az irodalomnak és a művészetnek csak olyan szerepe lehet ebben a folyamatban, mint egy szórómű, amely segít az egészséges várszetteknek a b educek ellen harcolni. Ilyen „szórum”, sajnos, még nincs van Palesztinában. Az irodalom még nem váltott hatékonyan azzá, mert a héber irodalom leginkább régi ideológián. Már most az a kérdés, van-e ebben az országban olyan vérszejt, olyan leutszejt, amely ezt a népi megújodást vég-helyezheti? Van, még pedig olyan, mint szent a világban. A chaluok ezet, akik új idealizmussal érzecse Palesztinába, akik nem törődnek a kicsinyes és ózöz érdekekkel, mert

meg akarják magukat ujítani az új és a legizsibb élet számára. Egész könyvet kellene írni a chaluokról. Róluk fog szólni a jövő éposza, mert ők a mi honfoglalóink.

Palesztinai irodalom, mint olyan, egyelőre még nincsen. Ami van epigonizmussal galutnak. Palesztina eddig csak payagaokat adott az irodalomnak. Hős költemények kellenek, hogy amit a zsidók most csinálnak, az az irodalomban is benne legyen. Az ukrainai zsidó lány, aki új életet teremt magának, nem szívesen dalolja Schueuernek a Trallaláját. Új hangok kellenek. Eddig csak néhány író akad, akik az új hangot többé-kevésbé eltalálták: Bialicki, Simonovics, Kriszmann, Lichteubaum költők, Kimchi a „Dépim” szerkesztője, Ginsburg a „Háchájim” szerkesztője és Juda Karáni.

Végül megkérdeztem, hogy ő, Feuerstein, mit dolgozik. Elmondta, hogy furdit. Az Ember Tragédiájával már elkezdte, lefordította Petőfi Aposztolát, Salgóját, a helység kalapácsát. Aranytól Az őszikétet, Kiss Józseftől egy kötetre való, majd a két kötetnyit Ady-tól, Bródi Timár Lizáját, recsi kés ül Kacsák Mágycák énekelnek című forradalmi kövyvécek fordítását, Molnár Ferenc Pál-utcai fiuk-ja és egy klasszikus magyar antológia.

Ben Ami

Az ipari szakoktatás egységesítése Romániában

Új szakiskola-típusokat állítanak fel Kolozsvárt

Az Uj Kelet tudósítójától

Bukarestből érkező jelentések szerint a kormány a romániai ipari szakoktatás egységesítésének tervével foglalkozik. Az erdélyi és bánági érdekeltségek részére igen nagyfontosságú a szakoktatás kérdése és azért a Kolozsvári kerestudományi és iparkamara elhatározta, hogy a csatolt területek tekintetében megajlvánuló kívánóságát és a szaktekintélyek véleményét memorandum alakjában hozza a régi királyi ipari köröknek és az illetékes minisztérium tudomására. A kamara elsősorban a meglévő

tanonc, közép- és felső ipari szakiskolákak új szakokkal való kibővítését fogja kérni

és kifejti a Kolozsvárt felállítandó timár és elektrotechnikai szakiskolák felállításának szükségességét és más szakiskola típusok beállításának elődázhatatlanságát.

A romániai ipari oktatás egységesítésével kapcsolatosan feltélenlő evelni kell a tanoncoktatás színvonalát.

Az ipartörvény 12 éves kort ir elő a tanoncor részére, a tapasztalat és a gyakorlati élet azonban azt bizonyítja, hogy ezt a korhatárt emelni kell és a jövőben legelőbb két gimnázium vagy két polgári iskola elvégzését kell igazoltatni a tanoncor-ötés megötésékor. Magyarországon és a nyugati államokban már eddig is szakirányú nevelést és erősebb fizikumot kívánták meg a tanoncor-tól, mint Romániában. A kolozsvári Kamardasági Tanács tannutmányi bizottsága is foglalkozni fog a romániai ipari szakoktatás egységesítésével és reformjával és a nagy jelentőségű kérdésben Kolozsvártól közlebről éteketet is tartanak.

Gyógyszerűvegek

1423

napi áron alul kaphatók

FISCHER

Cluj, Piafa Unirii 13

Kifutó fiut

kiadóhivatalunkba felvesszünk.

Szombaton lesz a kolozsvári zsidónók estélye. Pontos megjelenést kér a rendezőség!

Megsemmisítik az ellenzéki mandátumokat

Vaitoianu, Florescu és Cosma miniszterek távoznak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ellenzéki politikusok, akik a gyűlés-hívárikor az ázsiai népszavazásnak egy részét a bulgáriai képviselőketől is tudomással bírnak, határozottan állítják, hogy a Brătianu-kormány állása a koronázás napján rendült meg véglegesen. A kormány a szervezéséről az utolsó napokban elfertőzött nerek főleg ama elégedetlenségre vezethető vissza, amelynek az uralkodó kifejezést adott a koronázással kapcsolatos erdélyi kormányintézkedések miatt és amelynek végrehajtója Vaitoianu tébörök, belügyminiszter volt. A belügyminiszter kiváltását a kormányból már biztosra vették politikai körökben, mire Constantinescu javadalmi miniszter szükségesnek tartotta nyilatkozni. Kijelentette, hogy Vaitoianu személye ellen sem az uralkodónak, sem a miniszterelnöknek, de legkevésbé neki van kifogása. Szerinte

a kormány átszervezése nem tűrhet halasztást,

de egyelőre a miniszterelnök megelégszik részletes átszervezéssel, a szélesebbkörű átszervezés pedig csak később fog bekövetkezni.

Ezzel szemben beavatóttak tudni valók, hogy az átszervezés kérdése távolrólsem oly kis jelentőségű, amint azt a javadalmi miniszter feltűntetni igyekezik. A liberális pártban

az ellentétes áramlatok

újtolélesen szembekerültek és a párt egyik tekintélyese csoportja a kormány miniszterelnökével szembe fordult. Tegy, hogy Constantinescu szívesen látta továbbra is Vaitoianu táborának a belügyek élén, de a miniszterelnök kénytelen lesz reménykedni a belügy, de az igazságtűgyi és a közügyek ügyi táborát is szabaddá tenni a párt több miniszteraspíránna számára. Egyelőre

Vaitoianu, Florescu és Cosma Aurél miniszterek fognak távozni,

megpedig a legközelebbi hetekben. Azok, akik szélesebbkörű kormány-átszervezés lehetőségét hirtelilek, azt is kijelentik, hogy a szélesebbkörű átszervezés helyett esetleg kormányváltás is következhet be.

Az utóbbi eshetőség magyarázata meg a kormány erőlyes elhatározását, amellyel

Maniuék ellen döntő attkot

akar intézni. A kormánynak már régebben az volt a terve, hogy a parlamenten kívül álló ellenzék ellen a házszabályokban biztosított jogával fog élni és megsemmisíti azokat az ellenzéki mandátumokat, amelyek képviselői nem vesnek részt a parlament munkájában. Bukaresti jelentés szerint a liberális párt végrehajtóbizottsága tegnap ülést tartott, amelyen szíriában határozatok. Eszerint a rendes ülésszak megnyitása után húsz nappal a távolmaradó képviselők mandátumait a parlament megüresedetteknek fogja nyilvánítani és

a pótválasztásokat a karácsonyi és újévi ünnepek után fogják megejteni.

A közigazgatás reformja elkészült

Bukarest, nov. 2. A „Viloria” mai számában közli a közigazgatási reformról szóló törvénytervezetet. A reform szerint a megyék erkölcsi személyként fognak elismertetni és megtartják jelenlegi kerületeiket.

A megyék székhelyét a megyei közgyűlés szavazatlóbbsséggel állapítja meg. A megyék érdekeit a megyei tanács fogja képviselni amelyet általános, titkos, kötszlező szavazati joggal 9-9 évre fognak választani. Ennek a tanácsnak minden helyi-érdései ügyben iniciatív és döntési joga lesz.

Averescuék Erdélybe tartják kongresszusukat

Bukarest, november 2. Az Averescu párt országos kongresszusa november második felében lesz egy erdélyi városban. A kongresszus dönteni fog a pártnak a parlamenttel szemben tanúsítandó magatartásáról.

Az alkotmányreform

Bukarest, november 2. Az alkotmányreform előkészítő bizottság ülést tartott délután ülést tartott, amelyen a kormány tagjai is résztvettek. A bizottság a jövő hét folyamán is ülést fog tartani, amelyen Diriescu javaslatát fogják részletesen tárgyalni.

Az „Aurora” értesítés szerint a kormány elhatározta, hogy az alkot-

mánytervezetet még az esetben is a parlament elé terjeszti, ha a taksikák és a Jorga-párt is kivonulának a parlamentből.

Az ellenzék körében a liberális párt határozata nem keltett nagyobb feltűnést, mert egyrészt régebben várták, de másrészt nem tulajdonítanak neki nagyobb jelentőséget.

— Meg vagyunk ugyan róla

győződve, — mondotta a nemzeti párt egyik vezetője — hogy a Brătianu kormány az újévi ünnepeket nem éri meg, de ha sor is kerülne mandátumaink megsemmisítésére, részintre ez nem jelent két órási emóció. Csak természetesen, hogy az új választásokon megint fellépünk és még természetesebb, hogy másodszor is megválasztanak bennünket. Ha más nem, ezek az időközi választások fogják Brătianu kormányát megbuktatni.

Maniu és Mihalache tárgyalásai

amelyekről a lapok tévesen azt jelentették, hogy véglegesen meghiusultak, tovább folynak. Tegnap a fővárosba érkezett Maniu Gyula és odaérkezett a parasztpárt vezetője, Mihalache is. Csülörtökön a két politikussal hosszabb tárgyalást, de a tárgyalások eredményéről még nem tudtak hivatalos jelentést. Beavatóttak szerint ma, pénteken zárják le a tárgyalásokat, amelyek minden valószínűség szerint megkötik a megegyezést.

Megérkezett a román demarsra a magyar válasz

Románia és Magyarország konfliktusa. Békés megoldás várható

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Az Uj Kelet beszámolt arról a viharról, amelyet Szilágyi Lajos magyar nemzetgyűlési képviselő felszólalása idézett elő a kamarában Szilágyi a koronázással kapcsolatban kijelentette, hogy Magyarország sohasem fog belenyugodni az egykori királyság szétdarabolásába. Beszédében a Budapestben megjelenő „Magyarország” olyan kommentárokat fűzött, amelyek mélyen sértik Románia tekintélyét. A kamarában több interpelláció hangzott el Szilágyi beszédéről és a „Magyarország” cikke miatt, amelyek a konfliktusba belyertertek a nemzeti pártot s. a kormány diplomáciai ura terelje a sérelmet és elgőztelt kért a magyar kormánytól. A budapesti román konzulátus pedig, bár folytatta a vízumok kiadását, a magyar külügyminisztérium szokásos ajánlásait nem vette figyelembe. A magyar kormány erre azonnal felelt, hogy megtiltotta a bukaresti magyar követséget a Magyarországra szóló utlevelék láttamozását. A román kormány demarsra-szerű jegyzékkel fordult ezek után a magyar külügyminisztériumhoz, amelytől magyarázatot és elgőztelt kért. A jegyzék nem csupán a Szilágyi-interpellációt és a „Magyarország” cikket említi meg, hanem újabb szövegeket tartalmaz azokat a merényletterveket, amelyeket magyarországi szervezetek készítettek elő, legutóbb a koronázás alkalmával, az uralkodóhoz ellen. A konfliktus valószínűleg a népliga elé fog kerülni és remélhető, hogy a népliga intervenciója békés uton tudja majd rendezni a két szomszéd ország között elmergesedett viszonyt.

A román-magyar konfliktus újabb eseményeiről a következő tudósításunk számol be:

Bukarest, november 2. A fővárosi lapok szerint Románia és Magyaror-

szág viszonya nagyon komoly stádiumba jutott. A „Lupta” szerint a két állam közötti összerögzítés tulajdonképpen már meg is szakadt azzal, hogy a magyar kormány román állampolgárok részére megtiltotta a vízumok kiadását. Hírszerint a román kormánynak a magyar nemzetgyűlésen történt felszólalások miatt tanúsított magatartásával és a magyar kormánynak ebben az ügyben követett eljárásával a népszövetség fog foglalkozni és intervenálni fog a két kormánynál. A román kormány a Szilágyi-interpelláció miatt jegyzéket küldött a budapesti külügyminisztériumhoz. A magyar kormány válasza már megérkezett a bukaresti magyar követségre, amely azt nyomban közölte a román kormánnyal. Bár a magyar válaszjegyzék szövegét még nem tették közzé, a külügyminisztériumból szerzett értesülés szerint az a meggyőződés uralkodik, hogy Románia teljes elgőztelt fog kapni.

A külügyminisztérium ma kommunikált tett közzé a román-magyar konfliktus kérdésében. A kommuniké kijelenti, nem felel meg a tényeknek a magyar kormánynak az az állítása, hogy a román kormány beszüntette az utlevelék láttamozását a budapesti román követségen. Epen ezért a bukaresti magyar követségek az az intézkedésre, amellyel megtagadta a vízumok kiadását, teljesen indokolatlan.

A „Noua Free Press” Románia és Magyarország konfliktusával foglalkozik. Cikkében közli: a magyar kormány elhatározta, hogy a szélesebbkörű védelmének egész problémáját a népliga elé terjeszt és léni fogja a népliga védelmét az utódlásokban maradt magyar kisebbségek részére. Románia részéről hangulyozták, — írja a „Noua Free Press” — hogy a román demars

nem csupán az utlevelék láttamozásának felfüggesztését énti, hanem sokkal súlyosabb kérdéseket is. A román kormány ugyanis a közelmúltban a román uralkodóhoz ellen tervezett merénylet kérdését tárgyalja a jegyzékben.

Bukarest november 2. Brsilában letartották Ormos Sándor magyar tiszt, az „Ébredő Magyarok” budapesti szervezetének tagját, a minél kompromittáló iratot és kommunista lapokat találtak, amelyeket a rutábeli és erdélyi gyárak munkásai között osztogattak.

A hatóságok megtudták még, mint azt már jelentettük, hogy az olasz fasiszták Románián keresztül fegyvert és municiót szállítanak Magyarországra. A vámhatóságok ezért elrendelték, hogy az összes Magyarország részére szánt küldeményeket a legszigorubbán vizsgálják át.

Németország deficitje 44 millárd márka

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, nov. 2. A jóvátételi bizottság megkezdte tárgyalásait. Wirth kancellár előterjesztette a német kormány újabb javaslatait, amelyeket a kancellár, a pénzügyminiszter és apénzügyi szakértők tegnap tanácskozásán elhatároztak.

Wirth kancellár a jóvátételi bizottsághoz és különösen Barthouhoz intézett üdvözlő szavaiban biztosította a bizottság tagjait, hogy Németország ószintén köze akar működni a napirenden levő problémák megoldásánál. Barthou válaszában köszönetet mondott a német kormány szívélyes és becsületes ígéreiteit és hangulyozta, hogy a bizottság komplex és pontos információkat kér a németországi helyzetről. Megbízható értesülések szerint Barthou az olyan instrukciói vannak, hogy elvben hozzájárulhat a moratóriumhoz. Ennek részleteit majd a brüsszeli konferencián fogják megállapítani. Schröder pénzügyi államtitkár tegnap közölte a jóvátételi bizottsággal, hogy

Németország deficitje 44 millárdra rug.

A német delegátusok és a jóvátételi bizottság között az érdemleges tárgyalások tegnap délután folytatódtak. Hermes pénzügyminiszter elnöksége alatt Barthou tegnap kijelentette, hogy Németország szuverenitását nem fogják érinteni. Eddig nem volt szó a pénzügyi ellenőrzésről.

Berlini jelentés szerint a német kormány előbb bevárja a jóvátételi kérdés megoldását, szután részt fog venni a gazdasági konferencián és az adósságok kérdésének megvitatásánál.

A Reichsbank igazgatóságának tegnapi ülésén Havenstein elnök kijelentette, hogy

a német fizetések mérlage sokkal kedvezőtlenebb, mint hitték volna.

A márka esését csak a termelés fokozásával tudják meggátolni.

Külföldi munkásait. Bukarestből jelentik: Az aradi „Astra” gyár ügyében a munkügyi minisztérium kommunikált adott ki, amely szerint a konfliktus alapjait szolgáló munkaszervezés megújítása csak ürgy volt a gyár Magyarországból jött munkásainak részéről, hogy munkaszervezést hozassanak és így élnék a fontos gyárak működését paralizálják. A gyár 270 idegen munkását kiutasították az országból.

Ha Kolozsvárra jő, ne mulassza el felkeresni az Uj Kelet könyvosztályát.

Vasárnap délután 4 óraker a PARK-KÁVEHAZ emeleti helyiségében lesz a

JEHUDIT közgyűlése

Megérkeztek a legújabb párisi és bécsi modellek. Kalapalkításokat a legújabb divat szerint jutányosan vállalok. Masamod cikkek gyári árban kaphatók. Moskovits Rózsika Cluj—Kolozsvár, str. Memorandului (v. Unió utca) 9. sz. 1427

itani az új és
mára. Egész
ohalucokról.
éposza, mert
n. mint olyan.
Ami van
Palesztina
adott az
nények kelle-
most csinál-
is benne
idő lány, aki
k, nem szíve-
a Tralleláját.
Eddig csak
az új hangot
Bistrici,
Lichteubum
szarkesze-
him” szer-
z, hogy 5,
E. Elmöndte,
Tragediójával
totta Petőfi
elység, kala-
őszikét,
ötetre való,
Adytó, Bródi
és út Késők
ú forradalmi
lóár Ferenc
y klasszikus
Ben Ami
gyűjesítés
állítanak fel
mentések sza-
nániai ipari
szek tervével
és bánssági
igen nagy-
kérdése és
estdelmi és
hogy a csatolt
egyváltandó
ktechnikák
n alkjában
ari köröknek
tudomán-
an a meglévő
első ipari
okkal való
kérni
felállítandó
szakiskolák
éget és más
beállításának
atás egyes-
felfülvéni
tatás szin-
kört ír elő a
stbizonyíté-
elni kell és
gimnázium
elvégeztetés
eszerződés
szágon és a
st eddig is
erősebb fiz-
tanoncoktól,
osvári Kom-
ányi bizott-
a romániai
asitásával és
ntősegi kér-
bből és a

fiut
akba
ZÖSÖG!

HIREK

Tanítóhiány fenyeget a zsidó iskoláknál

Meddők a pályázati kérvények

az Uj Kelet tudósítójától

Fleischer Lipót, a temesvári zsidó népiszkola igazgatója írja az Uj Keletnek a következőket:

Rossz idők járnak a bánáti és erdélyi zsidó iskolákra. Nem csupán a kormány nehezebb meg életüket a súlyos, szinte megoldhatatlan nyelvrendeletekkel, a zsidó iskolák fejlődését immár még egy téveszítő gátolja. Egy oly téveszítő, amelyre néhány esztendő előtt gondolni sem mertek. És ez: a tanítóhiány! Még öt évvel ezelőtt is egy városi tanítói állásra legalább 15-20 tanító pályázott és a hiányszámok változhatatlanok a jók és jobbak között. Ellenben ma Arad, Temesvár, Cluj, Nagyvárad hiába hirdet pályázatot: meddő marad. Van hiányszám, amely már két év óta keres tanítókat, de nem talál.

A nagy tanítóhiánynak több oka van. Először is Romániában nincs megfelelő zsidó tanítóképző. Van ugyan Jasiban egy zsidó tanítóképző, de az intézet, de ez a regátot sem tudja kielégíteni. De ha jutna is belőlük Erdélynek, nem felelnek meg nekünk, mivel gyermekeink magyar anyanyelvét nem bírják, enélkül pedig ma még nem végezhetünk eredményes tanítást.

Arra sem gondolhatunk, hogy a pesti és a tanítóképzőből kapunk tanítókat. Pesten egy áll a helyes, hogy a tanítóképzőt talán kénytelenek lesznek bezárni, növekednek hiányában! Harmadik negyven tanítót szokott ez az intézet évente átadni beosztani: ma pedig a negyedik évfolyamot hét növendék végzi! Ugyanis ezen intézet növendékait Erdély és Szlovákia szeltek főképpen liberálni; ma természetesen elcsúsztak ezen vidékek anyagától és az egész intézetnek alig van több 30 tanítványánál. Ezeket is óriási ösztönzőkkel és egyéb támogatásokkal edesgetik oda.

A tanítóhiányt azonban a gazdasági viszonyok is növelik. Sok tanító otthagya pályáját, mert ez nem biztosít neki kellő megélhetést és bármely más pályán többet keres. A tanítóhiány még azért is fokozódik, mert — különösen Erdélyben — sok új zsidó iskola alakul.

Ma már ott tartunk, hogy nem csupán új iskolákat nem nyithatunk a hiányszámok miatt, hanem a már fennálló zsidó iskolákat is veszélyel fenyegeti a tanítói hiánya.

A zsidóságunk gyorsan kellene intézkednie. Erdélyben zsidó tanítóképzőt kell nyitnia. Külföldi tanítóknak nemcsak azért nem számíthatunk, mert ott sincs tanítóképzés, hanem azért sem, mert nekünk nem bármely tanító felel meg. Erdélynek oly tanítóira van szüksége, akik héberül, románul, de ezenkívül magyarul is tudnak. És természetesen, hogy ilyenek csak erdélyi fiúkból válhatnak.

Az erdélyi zsidó tanítóképző intézet felállítására Erdély zsidóságának — pártárnyalatra való tekintettel nélkül — elbavagó érdeke, mert ennek előlétesése csakhamar gazdasági hatással lesz a zsidó iskolákra nézve.

De a tanítóképző felállítására egyáltalán nem oldja meg a problémát. Mert mindaddig, míg a legnehezebb tanítói munkát végző zsidó tanítókat nem fogják megfelelőbben dotálni, addig nem számíthatunk arra, hogy a zsidó ifjak életpályánál a tanítókat fogják választani.

Házasság. Mandula Magda és Friedler Géza jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

A szombat esti zsidó nők estélyének műsora:

Sas László író prólogust mond. Grozavescu operatőres, a Román Opera tagja énekel. Kiséri Friedman zongoraművész.

Deszberg-Darvas Simon humorizálja.

Szabados Piroska asszony, a Magyar Színház művésznője szaval.

A kormány az antiszemita-hecc megtorlását igéri. Bukarestből jelentik: Marselen miniszter a regát több megyéjében előfordult antiszemita-zavargásokra vonatkozólag kijelentette, hogy a belügy-, közoktatásügyi és igazságügyi miniszterek elrendelték a legszigorúbb vizsgálatot az incidensek ügyében, amelynek lefolytatása után megteszi a törvényes és jogos intézkedéseket. A kormány, amely a zsidók egyenjogúsítását megígérte, nem fogja a kormány antiszemita megfigyelését. A liberális párt távol áll az ilyen agitációtól. A román nép nem pogromista. Ma a románoknak és zsidóknak kölcsönösen meg kell tenniük mindent, hogy egymásközt viszonyukban ne legyen semmi disszonancia, mert együtt kell szolgálniuk az állam és nemzet magasabb érdekeit.

A munkásbiztosítók autonómiájáért. A kolozsvári Munkások Szövetsége tegnap tartotta meg havi rendes választmányi ülését, amelyen határozatot hozott a munkásbiztosító pénztárára a törvényes utra való visszatérítésre. Amennyiben a követeléseit a bukaresti vezérigazgatóság haladéktalanul nem teljesíti, a szövetség visszavonja delegátusait a legfelsőbb munkásbiztosítási tanácsból és utasítja minden egyes tagváltalát, hogy csak bírói végrehajtás esetén fizessen a törvénytelenül működő pénztárnak. Hasonló energikus állásfoglalásra határozta el magát a munkások testülete az idegen illetőségű szakmunkások és vezetőtisztviselők ellenőrzésének tarthatatlan rendszerével szemben. Megállapította, hogy a nemzeti termelés fenntartásának és fejlesztésének nélkülözhetetlen előfeltétele a belföldön hiányzó szakmunkásoknak és vezetőtisztviselőknek külföldről való betelepítése. Fontos határozatot hozott továbbá a Munkások Szövetsége a tanonciskolák megformálása és a regátbeli munkások megszervezése ügyében.

Halálos ítélet Aradon. Aradról jelentik: Valean Árpád volt esendő a múlt évben háromszoros rablógyilkossággal vádolva állott az aradi törvényszék előtt. Többek között egy orvost gyilkolt meg borzalmas kegyetlenséggel a pénztár elrablása. Valean csak azt a gyilkosságot vállalta magára, a másik kettőt el akarta tagadni. De tanuk bizonyították, hogy még két rablógyilkosságot követett el s így a törvényszék a múlt évben tartott tárgyalásán halálra ítélte. Minthogy azonban a regátbeli büntetőtörvénykönyv a halálbüntetést nem ismeri, az ítéletet végrehajtó bíróság, vagyis hóhéra sincs az államnak. Így sietőn valószínű, hogy a halálos ítélet életfogytiglani fegyházra fogja a temesvári tabla átváltatni.

Tökéletesítették a távfényképezést. Párisból jelentik: Bellin Ede, a foto telefon feltalálója, bészüléssel szerkesztett, amely biztosítja a szikratávíró és dróttávíró transzmissziók abszolút tökéletességét. A találmány azért nagy jelentőségű, mert a szikratávíró ellen addig a legnagyobb kifogás az volt, hogy nem lehetett kellő tökélyen tartani a leadott táviratokat.

Zsoltár és Bölcsődal, Kaczér Illés versei.

Friedmann: zongora. Strammer, a Habima-Színház igazgatója énekel.

Ickovits: kupalet.

Zsidó tréfás jelenet, előadják a Habima művészei.

Konferál Kaczér Illés.

Diplomáciai incidens Románia és Görögország között. Bukarestből jelentik: Súlyos természetű összeütközés fordult elő a román és a görög követség között. A bukaresti görög követség több ízben megtagadta román alattvalók utazásának látogatását, akik Görögországba kívánták utazni. Ugyanez előfordult más országok görög követségeivel is. Az a megmozgás terjedt el, hogy macedóniai születésű románok nem tehetik be lábukat Görögországba. A román kormány kijelentette, hogy a Macedónián születtek románok, ha már 20-30 éve letelepedtek Romániában, román állampolgárokká lettek. A román kormány erre a jegyzékére addig még semminemű választ nem kapott. Arra az esetre, ha a görög forradalmi kormány nem intézköd a kedvezően Románia kívánásait, a román külügyminiszter ugyanolyan eljárás fog alkalmazni görög alattvalókkal szemben, akik román konzulátusoknál vagy követségeknél utazásukat kérik Romániába való beutazásra, avagy román területen való átutazásra. (RTI)

Előzetes értesítés jöhet. Bukarestből jelentik: A „Munkások Újságja” tegnap száma rendkívül érdekes, amely szerint az 1923-24 évről 95 000 leírható foglalkozású munkás a hadügyminisztérium fennhatósága alá tartozó egységekhez és szolgálatokhoz és pedig 3000 a lovassághoz, felváltással, 1750 tengerészekhez, 10 000 a határőrséghez, 13 000 az országos csendőrséghez, a többi pedig állandó egységekhez.

A kemalisták elkoboztak egy román gőzöt. Bukarestből jelentik: Sulina-ból jelentik, hogy az Urania-gőzös, amelynek a sulina Valsmeke a tulajdonosa, Konstantinápoly felé tartó útjában, egy kemalista hadihajó feltartóztatta és elkobozta. A hajó tulajdonosát és személyzetét foglyul ejtették.

Vasárnap lesz a Jehudit közgyűlése. A kolozsvári zsidó nők „Jehudit” kultúregyesülete vasárnap délután tartja ezúttal tiszteletdíj közgyűlést a Park-kávéház emeleti kávétermében. Az egyesület kéri tagjait, hogy külön meghívás nélkül szíveskedjenek teljes számban megjelenni a közgyűlésen, amely délután négy órakor kezdődik.

Porráégett egy bu aresti gyár. Bukarestből jelentik: Tegnap éjjel a Stefan cel Mare uton levő Thonet alumíniumgyárban tűz ütött ki, amely a gyárat elhamvasztotta. A tűz átterjedt a szomszédos garázsra, amely három szomszédban levő házzal együtt szintén leégett. A kár rendkívül nagy.

Értesítés Tisztelettel értesítjük verőinket, hogy déligyűlés, fűszer és gyarmatárú társulatunk Széchenyi-tér 34 szám alá helyeztük át. Midőn t. verőinknek est becses tudomásukra hozzuk, kérjük további szíves pártfogásukat s vagyunk ki való tisztelgetők: Katz és Bernát.

Rendbehozták a prahovai haláshidat. Bukarestből jelentik, hogy a Comarnic és Valea Larga közötti posadai hidat helyreállították, a forgalmat újból felvették.

A kolozsvári ipari anyagvizsgáló-állomás felállítására. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara akadémia, amely az ipari felsőiskola mellett felállítandó kémico technológiai tanácsok és ipari anyagvizsgáló-állomás megszervezését célozza, kedvező melege birtokba. Október 30-án a kamarában Balázs Gyula főtitkár előreléte mellett értekezést tartottak, amelyen Vici János ipari főfelügyelő, dr. Major Augustin egyetemi tanár, Blauenberg Ferdinánd ipari főfelügyelő, David Damian kerületi iparfelügyelő, Bohatier Leó építész-mérnök, dr. Farkas Jenő vegyész-mérnök, dr. Rosinger Aladár az állami élelmiszervizsgáló-állomás főnöke, Kürtös János ipariszkolai igazgató, Rózsa Mór a Transilvania-gyár igazgatója, S. Jeny Jenő a tordai cementgyár igazgatója, dr. Joan Tapascea és dr. Cănel Nicolae a kolozsvári egyetemi vegyvizsgáló-állomás tanáregedei és Căciu Miklós iparkamara titkár vettek részt. Az értekezlet beható vita után Blauenberg-Ferdinánd, Kürtös János, Bohatier Leó, dr. Major Augustin és dr. Rosinger Aladáról álló öttagú bizottság: választott, amely november 4-én tartandó folytatódó ülésén fogja a kémico technológiai tanácsok tartóváltatni és a leteleendő ipari anyagvizsgáló-állomás — amely egyelőre csak az ipari nyersanyagok vizsgálatát fogja végezni — költségvetését összeállítani. A gyárak képviselői intenzív támogatásukat ígérték meg az anyagvizsgáló-állomáshoz. A Reana-börgyár a császari anyagok vizsgálatához szükséges laboratóriumi műszereket, a cementgyár pedig az ugyanevűt „szelők” kátrátja ut az állomást, amely kékül támogatás esetén a 10.5 év február 1-én már megkezdheti működését.

Kisiklott egy regát von t. Bukarestből jelentik: Tegnap este a Ploesti Valeni de Munte között behaladó személyvonat Butov állomás bejáratánál kisiklott. Egy fél óra múlva, több utas könnyen megsebesült. A kisiklás oka, hogy egy ismeretlen egyén nyitva hagyta a bejáratot. Furcsa, hogy a CFR-nél már ismeretlen egyének is alkalmaznak.

KÖZPONTI TÉLIKERT

MYRIAM BARKA, és TEDDY az „OPIUM-TANGO” keleti táncduett és az új sláger-műsor! Kezdetek este 9-kor. Lloyd 1014

Gyári telefon 596 Üzleti telefon 515 Interurbanitefon 596
LEBEDA S. A.
Első romániai villanyszerelő be-
rendezői ágy-neműgyár.
Készítünk: Páncsokat, vatta,
gyapjú és pihetőtellekkel a leg-
előcsőbb kivitelű a legújabb
kivitelű, továbbá matracokat,
párnákat és mindenemű ágy-
neműket. Vállalunk: kórházi,
közintézet, valamint szállodai fel-
szerelések szállítását, továbbá
mindennemű átalakításokat. Vil-
lanyszerelő berendezett tolfosztó
gépjárműn bármely mennyiségű
tolfosztást, tisztítást. Veszünk:
minden mennyiségben lészort,
disznoszort, kecskeszort, gyapjút
és tollat. Mintát ár megjelöléssel
(ab cluj állomás) kérünk küldeni.
Eldadunk: mindennemű tisztít-
ott és szortirozott tolféléket, seeg-
ras, afric (tengeri fü), gyapjút
(fésülve) nagyban és kicsinyben.
Eredeti gyári árak
Gyár: Cluj-Kolozsavar, strada
Jaeilor (v. Nagyszamos utca) 14.
Üzlet: Calea Victoriei (v. Kos-
suth Lajos utca) 10. Telefon 515

Rókat és más szőrmét fest az Unio gőzmosógár Kolozsvár

10%-al olcsóbb szabókellékek, harisnyák és rövid árak Neumann Károly, Cluj, str. Regina M. (v. Deák F.-utca) 10. üzletében

Tűzifa házhoz szállítva: 4 méter vegyes 500 lei, 4 méter hasábos búkk vagy tölgy 850 lei, 100 kg. hasábos búkk vagy tölgy aprítva 40 lei, 100 kg. vegyes 34 lei. Telefonszámok 401-209

Frenkel Mór fatelepe

Ujvári Péter irodalmi körutrá indul

Prága—Berlin—Varsó

nyagvizsgáló-
oiozsvári ke-
ara akciója,
a mellett fel-
ológiai tan-
gáló-állomás
kedvező me-
ber 30 án a
ula főúttár
elet tartot-
ipari főfel-
ia egyetemi
dicsánd ipari
an kerüeti
Leó építész-
ó vegyész-
adár az ál-
állomás fő-
skolai igaz-
an ylvánia-
Jenő a for-
a, dr. Jean
Niclas a
egy vizsgá-
Jaciú a Mik-
ttak részt.
utia Blan-
ta János,
Augustin és
álló ottágu
ely novem-
ológiai tan-
i és a leté-
gáló állomás
as ipari
fojg vs-
edállítai. A
iv támoga-
anya vizs-
nar-börnyár
sgalitanoz
mászereket,
ugyanezesti
a állomást,
s esetén a
megkezdé-

von t. Bu-
sp oate a
között köz-
ov állomás
gy léke 5
yen megse-
gy egy is-
agya a be-
y a CFR-
eket is al-

IKERT
EDDY az
eti tánc-
müsort
Lloyd 1014

telefon 515

S. A.
röre be-
gyár.

st, vatta,
el a leg-
finomabb
tracokat,
mű ág-
kórházi,
lodai fel-
továbbá
kat. Vil-
ollfosztó
nyisfégy
szünk:
lőszört,
gyapjút
jelöléssel
küldeni.
ü tisztí-
lét. seeg-
gyapjút
csinyben.
rak

strada
utca) 14.
(v. Kos-
efon 515

telepe

Az író kontaktsai a köszönetekkel az irásokon keresztül, az eszméknek, gondolatoknak és az érveléseknek egy közös vonalra, amely tisztázza kifejezője annak az eredményesítésnek, amit az író megteremtett. Nagy múlt és felpitott elhatározások után érkeznek csak az ideje annak, mikor a betű már újabb kíváncsiságokat sarjast ki az olvasó felé, mikor ösintsa és l'polestlenül kifejezésre jut az a szükségesszerű követelmény, hogy a tömeg, amely hosszú időközön keresztül egy ember láthatatlan ajkáról olvasta le a nagy gondolatokat, az emberi sorost és az élet ezer változatát, maga els hívja a költőt, hogy elűtük idősre elő azokat az slakokat, azokat a meglátásokat, amelyek eddig csak a betűk végletlen processziója roantatták el megismerésük előtt.

Az író hát kimegy az olvasó elő. A meghirdetett eszmék, a letisztult akaratok, mint az érdekbontó gondolat rögszövegek meg a tömegnek ezrei előtt. Az író teremtő ereje és a költőiség intuívii ösztöne életre hozza a három-nians átlósítását a fókát, amely az Ujvári Péter irodalmi formának igaz értékét mutatja.

Ujvári Péter is maga elő követeli az olvasók érdeklődése. A hiváló író harminecvéves munkásságának jubileumán, mikor az erdélyi társadalmi jogjára impozáns és lelkes ünneplésben fejezte ki Ujvári Péter iránt való nagy megértését és szeretetét, az ifjókori munkatársai is kifejezésre jutott az a kíváncsiság, hogy a jubileum író ünneplésében az ottani társadalom is résztvehessen. Egyesületek, irodalmi körök és az olvasók táborából számtalan meghívás fordultak hozzá, hogy ünneplését kapcsolja össze egy-estészköri irodalmi turnéval is. Ujvári Péter elfogadta a meghívást és most, november első napjaiban Csehszlovákiaába indul. A csehszlovák költészet nagyobb városában irodalmi estélyeket rendeznek, amelyekben a csehszlovákiai társadalomnak módjában lesz megismerni Ujvári Péter legújabb munkáit, amelyek a változott viszonyok miatti eddig nem kerülhetek ki az országhatárokon.

Ujvári Péter régi költőkké fűdik a falvidék vadregényes vidékére Korai ifjúságának éveit ezen a részen töltötte el és nem véletlen hát, hogy irodalmi turnéját is itt kezdi meg. Az író nagy szeretete a falvidék iránt meggyújtja közik munkáiban is, több nagy regénye is az északi mltióben járódik le és eleven, igaz képt sája annak az életnek, amely ott létezik a Vág, a Nyitra, meg Bodrog vidékén.

Ujvári Péter irodalmi emléket Munkácsra fogja tartani november első napjában, így követelmény a többi helyi helyek, Kasza, Pozsony és Prága felé. A legszébb fogadtatásra Érsekújvár késül, ez a város az, ahonnan Ujvári Péter pártjának indulni, itt áll színlével és tudósírú édesapja is itt van elemetre. Érsekújvár nagy szeretettel fogja fogadni a hazalátogató költőt, díszes és ünneptélyes keretek között. Az író csehszlovákiai tartózkodás rövid időre terjed, mert a tél folyamán még Berlinbe várják.

Ujvári Péter irodalmi körutrá ezzel még nem ér véget. A hiváló író hosszabb tanulmányútra indul az új keleti állami munkák, két újságíró fia társaságában. Ujvári Péter, aki egyik legnagyobb ismerője a kelet speciális kultúrájának, most az új kialakult szitációban teljesebb körrel akarja tanulmányozni az ottani viszonyokat és népközt. Be fogja járni Lengyelországot, Kurlandot, Lettlandot és Finnországot. Különösen a zsidóság elhelyezkedésére és életformájának megismerésére fog nagy súlyt helyezni. Ezerből s hosszú és érdekes utazásokról Ujvári Péter be fog számolni az Uj Kelet hírszébjain olvasóibanak is.

Ujvári Péter még más ügy is Var-

sóba szólítja. Nagy drámájának, a Loviathanna, még a tél folyamán bemutatására készül a varsói Central Theater és Ujvári Péter kiván venni a rendezés előkészületeiben. A darabot Holder József a kitűnő jiddis költő fordította le Zalmen Reiszinek, a nagy zsidó esztétának és történetírónak a felügyeletére.

Zalmen Reiszin nyoma óta áll annak az irodalmi csoportnak, amely Ujvári Péter be akarja venni a jiddis irodalomba.

Ujvári Péter irodalmi körutrá alatt az előadásait magyar, német és jiddis nyelven fogja megtartani.

Novemberben már új fizetést kapnak a tisztviselők

Nem lesznek új előléptetések

Az Uj Kelet tudósítójától —
A parlament rendkívüli ülésén, mint ismeretes, megkezdte a pénzügyminiszternek a közlést. A tisztviselők fizetéséről szóló törvényjavaslatát. Eszerint minden tisztviselő havi fizetéséhez nőfennek hatszáz, családos embereknél pedig ezerszázalékosan a feleség után kétszáz, egy gyermek után százötven és így fokozatosan kétszázötven és háromszázötven lei drágasági pótlókat kapnak. Munkatársunk ebben az ügyben bédást intézett Popoviciu Valér kolozsvári rendőrprefektushoz, aki az új fizetések folyósításáról a következőket mondotta:

A parlament által megszavazott törvény valószínűleg már ebben a hónapban életbe lép. Ezt bizonyítja, hogy tegnap látványt kaptam a bukaresti belügyminisztériumtól, amelyben értesítettek, hogy a novemberi fizetések folyósításához ne küldjék be a régi fizetési listákat, hanem várjuk be a miniszterium újabb utasítását. Ebből a tájékoztatóból az kell következtetnem, hogy a felmelt fizetéseket már novemberben megkapjuk. Ez nagyon helyénvaló lenne, mert lényegesen megjavítaná a rendőrségi alkalmazottak helyzetét. Különös fontosságú volna ez a gyors intézkedés a közrendőrökre, akiknek a létszáma kedvezőbb fizetésekkel valószínűleg újabb előléptetésre, ami viszont Kolozsvár közbiztonsági viszonyaira volna kedvező befolyással.

Munkatársunknak arra a kérdésre, hogy a szokásos évi kinevezések és előléptetések megtörténnek-e már, Popoviciu rendőrprefektus elmondotta, hogy ebben az ügyben titkársja, Mesian Traian utján előterjesztést tett a belügyminisztériumnál. A titkár ma nap érkezett vissza Bukarestből, ahol azt a bizonyos írt szerezte, hogy az idő nem lesznek újabb kinevezések, sőt a kormány arra gondolt, hogy a tisztviselők számát csökkentse. Előléptetések is aligha lesznek, mert tavasszal, az inkedrlésor, minden tisztviselő megkapta a beosztását és a kormány most szigorúan ragaszkodik akar a vonatkozó törvényhez, amely előírja, hogy minden tisztviselőnek legalább két évig kell szolgálnia egy fizetési osztályban. Ennek a kérdésnek a végleges rendezése az új költségvetésről függ, amely 1923 április elsőjén fog életbelépni.

Uj költségvetés, új adó. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban már megkezdtek az új költségvetés összeállítását, amely kapcsolatos lesz a tisztviselői pragmatika betervezésével. A költségvetés meg fogja szüntetni mindazon szolgálati ágakat és állásokat, amelyek az állam szükségleteinek nem feltétlenül felelnek meg, és az így megtakarított összeget a tisztviselői fizetések emelésére fogják fordítani. A parlament pénzügyi bizottsága holnap ülést tart, amelyen a pénzügyi reform által tervezett új adók luossit fogják megállapítani.

KÖZGAZDASÁG

Az októberi index-számok

Az utolsó két hónapban az ár-emelkedés csak egyszázalékos, de olcsóbbodás egy ponton sem állott be

Az Uj Kelet tudósítójától

Az októberi index-számok csak egy részben árúknak árának emelkedéséről számolnak be és az ár-emelkedés is csak alig érezhető. Megállapítható, hogy szeptemberben és októberben a legcsúszkább árú-cikknek árának emelkedése csak egyszázalékos, ami azt a létszámot keleti, minthi a drágulás csúspontján állomának Romániában és a normálizálódás felé haladunk. Az ár-emelkedés lassú mozdítással egyidejűleg azonban áresést egyetlen ponton sem tapasztalunk. Az októberi index számok a következők:

Áru, amely 1916 aug. 1-én 100 leibe került	1922 szept. 20-án	1922 okt. 20-án
Élelmiszerek		
Cukor	1900	1900
Rizs	3300	3500
Kvő	2500	2700
Ta	1660	1660
Bab	2250	3000
Tengeri	3330	3330
Buzsliat	1625	1625
Burgonya	1200	1100
Ső	2000	2000
Zselye	2000	2000
Kenyér	1500	1500
Hús	1250	1250
Tej	1250	1225
Vaj	2700	3080
Zsir	5000	4000
Hal	1250	1250
Bor	1500	1500
Taró	2140	2140
Szész	1400	1400
Átlag:	2025	2043

Ruha		
Öltöny	3125	3125
Kabát	3000	3000
Ing	2800	2800
Cipő	2250	2250
Hárisanya	2080	2000
Kalap	2500	2700
Cérna	2400	2400
Gyapoltfonál	3750	4380
Átlag:	2823	2934

Különféle		
Szappan	1845	1845
Pohár	1500	1500
Tűrés	1250	1125
Patrősum	2500	2500
Borsin	1200	1200
Bőr	700	700
Talpbőr	600	600
Papirus	1930	1930
Átlag:	1357	1350

Általános átlag: 2109 2124

A táblázat végeredményében azt mutatja, hogy a szükségesletti cikkek ára 1922 október 20-án huszonegy egész 24 százalékosan magasabbak, mint 1916 augusztusban. Egyes iparcikkek és főleg a textilárak rohamos ár-emelkedését az utolsó hónapokban természetesen az index-táblázat nem érzékelteti, mert mindenkor a negyven legfontosabb szükségesletti cikk árát egyszerre veszi figyelembe, de egyes ár-emelkedések csak látszólagosak, mert legtöbb esetben csak a ruhakereskedők veszteségeit jelenti, nem pedig az áru cikkek tényleges megdrágulását.

(x) A polgármesterek nem vehetnek át kontingens hányadot. Bukarestből tájékoztatás: A kereskedelemügyi miniszter november elsőjéről kezdve megszüntette az egyes nagyobb városok primárijának adott exportkedvezményt, mely szerinti az exportőröktől a helyi fogyasztás számára előírt hányadot közvetlenül átvehetik.

Megkezdődött az erdélyi fehérliszt exportja

Ezer vagon lisztet exportálnak az erdélyi és bányási malmok Csehszlovákia, Ausztria és Svájc felé iránnyal az export

Az Uj Kelet tudósítójától

Majdnem egy éve hurodik az 1921. i. termés erdélyi és bányási fehér-lisztfeleslege kivitelének ügye. Az erdélyi Malomszövetség és a kormány sokszor tárgyaltak a kivitel lehetőségéről, de a kedvezőtlen nemzetközi reálcser, vagy a regáti érdekeltségek önző magatartása mindig elgáncsolta a kiviteli lehetőségeket. A legutóbbi minisztertanácsban végre véglegesen megoldották ezt a fontos problémát és a „Monitorul Oficial” 168. száma részletesen ismerteti a minisztertanács határozatait. A hivatalos rendelet pontjai a következők:

1. Az exportáló malmoknak igazolni kell, hogy az exportálandó lisztet 1922 augusztus hó előtt gyártották. Ezenkívül igazolni kell a preferenciális és polgármesterei hivatalnak, hogy az exportálandó lisztre a hatáskörök alá tartozó területen nincs szűkség. A kivitelű liszt maximuma a következő táblázatban lett megállapítva:
Moldán & Pintér Cluj	vagon	35
Béga malom Temesvár	"	50
Léderer & Kálmán Nvárad	"	75
Terézia-malom Kisebcskerek	"	8
Műmalom Lovria	"	14
Hunyadi & László Nagybárad	"	80
Műgőmalom Nagykároly	"	80
Pr. házika Ede-malom	"	30
Neumann Testvérek Arad	"	250
Ella-malom Kétfél	"	9
Johanna-malom Gyulafehérvár	"	20
Műmalom Temesvár	"	300
Büchler A. és T. a T. Mures	"	4
Bányai Műmalom Garabos	"	30
Gizella-malom Pfooska	"	15

Összesen 1000

A megállapított mennyiségeket a polgármester a helyi viszonyoknak megfelelően leeredukálhatja.

2. A kivitel díja tízezer kilogramos vagononként erős valutában harmincezer leinek megfelelő összeg: 1190 effektív aranylel, 42 angol font, 958 svájci frank, 2110 francia frank, 183 dollár, 2282 belga frank, 3865 lira, 1170 pesetta vagy 475 hollandi forint. Ehhez jön vagononként kétszáz lei komissziódíj és ezer lel speciális illeték.

3. A kivitel határideje 1922 december 31.

Szeptemberből nyert értesüléseink szerint az exportálandó fehérlisztet Csehszlovákia, Svájcba és Ausztriába fogják kiszállítani. A világpárisi árak jelenleg nagyon kedvezőek és a kiviteli díjak mellett úgy a malmok, mint az állam igen jól jönnek ki. A vasuti feletve csak egyik főhivatalának nyilatkozata szerint a szállítás máris megkezdődött és eddig már száz vagon lisztet kiszállítottak az országból.

Belföld

(x) A nacionalizált vállalatok. Bukarestből írják: A Banca Nationala értesítette az ipari és kereskedelmi minisztériumot, hogy nem csak a létszám-csökkentést idegen tőkés erdélyi részvényszervezetek, ha ezek a vállalatok tényleg nem nacionalizáltak. A kereskedelmi kamarában megbeszélés gyűlték össze az országos nagybankok, amelyen résztvett a pénzügyi és iparügyi miniszter is. Ha árosta ment, hogy bizottságot választanak, amely a csatlakoztatott részvény társaságainak nacionalizálását fogja keresni. Ez a bizottság alkotmányt fog kiküldeni, amely további tárgyalásokat folytat a Banca Nationala vel. Ha a bizottság a napokban összeül és ha munkáját be-

fejesei, újból egybehívják a nacionalisták nagy bizottságát.

(x) A szabadkereskedelmért. Bukarestből táviratoznak: A Sfatul Negustoresco egy küldöttsége jelent meg a kereskedelmi miniszternél és memorandumot nyújtott át neki, amelyben a szabadkereskedelem visszaállítását és a kereskedelmi kamarák reorganizációját kívánja.

(x) Zaharow bukaresti tárgyalási meghívásait. Jelentették, hogy a Zaharow-pénzcsoport főnöke, Basil Zaharow Bukarestben tartózkodik, ahol tárgyalásokat folytat a kormány megbízottjaival a CFR-nek nyújtandó nagyobb kölcsön ügyében. Az „Indreptarea” mai száma szerint Zaharow Basil angol bankárnok a pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalásai nem vezettek eredményre.

(x) Kitek nem kell boradót fizetni. Arádról jelentik: A pénzügyminisztérium táviratilag kérdést intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben a Hegyalján jelenleg kialakult borárak után érdeklődött. A távirati rendelkezés alapján a pénzügyigazgatóság közegei megállapítják a borpiac jelenlegi középárát, amelyeknek bejelentése után a minisztérium újonnan megállapítja a borra kivetendő fogyasztási adót. Ezzel kapcsolatban a kihágások elkorlátozása a pénzügyi körökkel az érdekeltekkel, hogy boradót alól mentes a termelők által a termelési helyen elfogyasztott bor és pedig évenként és 18 éven felüli személyenként 60 liter, ha azt a bortermelési helyen fogyasztják el. Ha tehát a lakóház más község területén fekszik és nem ott, ahol a szőlő, a termelő és családja által házánál fogyasztott bor nem adómentes. Ugyanez adó alá esik a boronst is, a hávi vagy gazdasági használatra készített törkölybor azonban adómentes.

(x) Kivitelei engedélyeket nem lehet átruházni Bukarestből jelentik: Az ipar és kereskedelmi miniszter tudomásra hozta az összes permissziós jogosultaknak, hogy minden exportengedély névessé váljon és másra át nem ruházható. Az átruházott engedélyeket a minisztérium megsemmisíti és úgy a régi, mint az új tulajdonosa ellen büntető eljárást indít.

Külföld

(x) Zürichi devizapiac, zárlat november 2-án: Budapest: 22, Berlin 113, Bukarest 345, Prága 17.25.

(x) Budapesti devizatőzsde, zárlat november 2-án: lei 16-17, szokol 78-82, svájci frank 460-470, osztrák korona 3.65.

(x) Negyvenmilliárd magyar koronás birtokvásárlás. Budapestről jelentik, hogy az Angol-Magyar Bank újból felvette a tárgyalásokat gróf Schönborn Károly beregmegeyi nagybirtokossal, aki el akarja adni a birtokát. A tárgyalások megkezdésekor a gróf csak tízmilliót kért, de a magyar korona időközbeni leromlása miatt most csak negyvenmilliárdért hajlandó a birtokot átadni. Az ügy iránt újabban egy cseh-szlovák pénzcsoport is érdeklődik.

Augustin Sándor... Sándor... férfidivatkülönlegességek

SPORT

Haggibbor—Universitatea 3:2 (0:1)

A Vasas vándordíjat az AAC nyerte meg

— Az Új Kelet tudósítójától —

Az őszi forduló során november 1-én a Haggibbor és az Universitatea csapatai tartották meg bajnoki mérkőzésüket. A borul, esős idő dacára igen sok érdeklődő jelent meg a sporttelepen, a nyújtott játék azonban nem elégitette ki az igényeket. A Haggibbor több tartalékkal szerepelt. Nem játszott a beteg Jakobi, hiányzott Sugár kapus, a mérkőzésre későn érkező Lazarovitsot pedig Ehrenthal István (Teddy) helyettesítette. Az egyetemi csapat viszont Gugával megerősödve vette fel a küzdelmet. Hatalmas tempóban indult meg a játék és az Universitatea már az első negyedórán Boncioacot révén megszerzi a vezetést. A Haggibbor rendszertelen támadásai és játékosainak állandó, egymással való perlekedése természetesen nem hozhatnak eredményt és a félidő 1:0 eredménnyel az Universitatea javára zárul.

A második félidőben a Haggibbor erőteljesen küzd a kiegyenlítésért. A 12. percben Nyul beadását az egyetemi csapat háttérrel elhárítják, a labda Gedeon jobbárlásához kerül, ainek beadását Bornstein góllá értékesíti és megszerzi a kiegyenlítést. Hallámozó játék közben a 29. percben a futságosai fair Teddy mellett Boncioacot 30 méterről kapura löv, Rosenfeld kapus korán dobja magát, a labda a hálóba kerül és az Universitatea 2:1 arányú újabb vezetéshez jut. A mérkőzés során eldöntöttnek látszik, midőn a 38. percben az óriási befelőlőzéssel játszó Nyul, aki a fedzetsor kellő támogatása hiányában a közvetlen védelemig kénytelen hátrahátrálni, hogy labdához jusson, — lafat és centeréből a tüküben játszó Reményi kapura löv. A labda a bravúr-szerű védő Lazar egyetemi kapusról Gedeon jobbárlásához kerül, aki csavart lövéssel kiegyenlít. (2:2). Klubtársai vállakon viszik Gedeont a felezővonalig. A 41. percben Nyul lerohan, centerezett labdája körül kavargóság támad és Rosenberg — már erős szürkületben — a győztes gólt szereste meg.

A győztes csapatban óriási teljesítményt produkált a hosszú pihenés után reaktivált Pollák és Nyul, akik a mezőny legjobb emberei voltak. Pollák egymaga verte vissza az Universitatea fűgés és szép összjátékot produkáló csatársorát. A fedzetsorban Gombos és Rosenberg Soma — minden igyekezetük dacára — sem tudták pótolni Jakobit. Braua az első félidőben jó volt, a másodikban kifulladt, mert a szélsőhálók nem támogatták eléggé. Nyul és Reményi voltak a csatársor legjobb emberei, a harmónikus együttműködést azonban nagyon megneghízlette Bornstein és Brau idegeskedése. A Haggibbor fejelemi bizottságának módot kell találnia a csipőre tett kézzel való kényelmekedés és deprimálást okozó viselkedés megszüntetésére.

Az Universitatea csapatának Guga, Tirlea és Curea háttérdek, Boncioacot

és Lazar kapus voltak legjobb tagjai. Nagy Adám (KAC) szöv. bíró — kisebb hibákkal eltekintve — jól vezette az izgalmas mérkőzést.

Labdarúgás

A kolozsvári bíróvizsga. Az országos vizsgáztatóbizottság Strasser Emil (NAC) nagyváradi szöv. bíró közreműködése mellett november elsején tartotta meg a kolozsvári gyakorlati bíróvizsgát, amelynek eredményeként Dázi Sándor (KKASE), Goldstein Mór (KMTE) és Pop Joan (Victoria) jelöltek: gyakorlóbírákká minősítették. Két jelöltet a teljes vizsga megismétlésére utasítottak, hatot pedig három hónap múlva leteendő újabb gyakorlati vizsgára köteleztek.

Aradi eredmények. Aradról jelentik tudósítónk: A november elsején Aradon megtartott bajnoki és díjmérkőzések a következő eredményekkel véződtek:

AMTE—MTK 2:2 (1:0) Elsőosz ályu bajnoki mérkőzés, amelynek eredménye nagy meglepetés. Az első félidő 44. percében Auer I. lövi a vezető gólt, a második félidő 29. percében Barbu egyenlített. A 28. percben Auer II. újlag megszerzi a vezetést, a 32. percben azonban Barbu újlag egyenlít. A három találékkal játszó AMTE a hetőt csapat benyomását keltette.

VSC—ATE 2:1 (1:1) ATE főlény mellett a 30. percben Lickert rugja a vezető gólt, a 36. percben a VSC Fáy révén egyenlít. A második félidő 19. percben Korom rugta a győztes gólt. Az ATE egyenlítői kísérletei meddők maradtak.

Hakoah—Victoria 1:0 (0:0). A másodosztályu bajnoki mérkőzés győztes gólját Feldmann lötte.

AAC—Gloria-CFR 5:0 (2:0). A Vasas-vándordíj döntőjében a Gloria-CFR úgy került, hogy az ATE ellen 2:1 arányban elvesztett mérkőzését óvas folytán a szövetség megsemmisítette és 2 pontot javára írt. A döntőben Genosy (2), Halmos (2) és Abay góljaival a Gloria-CFR súlyos vereséget szenvedett. A szövetségi díjban az AAC II. 1:0 (1:0) arányban győzött a Gloria-CFR II. felett, az AMTE II pedig 5:0 (2:0) arányban verte az MTK második csapatát.

Fenyő és Braunfeld világvárosi ékszerüzlete Cluj-Kolozsvár, Főter 15. sz.

ARANY, EZÜST, DRÁGAKŐ, ÉKSZEREK ÉS MUIPARI AJANDÉKTÁRGYAKAT TELJES BIZALOMMAL VASAROLHAT

Arany, ezüst és acél órákülönlegességek. Longines, Omega, Schaffhausen órák fölerakata. Telefon 6-43.

DEUTSCH & BRAUN textiláru nagykereskedése

Tg.-Mures — Marosvásárhely Főter 52. (Rendőrségi palota mellett) Telefon interurban 273

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Habima Zsidó Szinpad

Heti műsor

Szombaton, 1922 november 4-én „Das pinteles Jid.” Vasárnap, 1922 november 5-én premierbérlet 20 szám. Hétfőn, 1922 november 6-án A bérlet 20 szám, „De beide Knuis Lamsels.” Kedden, 1922 november 7-én premierbérlet 21 szám, „A fehér rabzolganó.” Szerdán, 1922 november 8-án „Akaidas Jocabar.” Csütörtökön, 1922 november 9-én nagy karaván. Szombaton, 1922 november 10-én premierbérlet 22 szám. Vasárnap, 1922 november 11-én A bérlet 22 szám, „Golem von Prag.”

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: Bucsueringő. (Operett-ujdonosság, 7-edzer. Bérletszünetben. Rendes helyárrakkal.) Szombat d. u. 3-kor: Petőfi zenetörténeti hangverseny, (Ifjúsági előadás igen olcsó helyárrakkal. Előadó: Sepródi János.) Szombat este 7-kor: János vitéz századik előadása. (Új betanulással új szereposztással. Diszlocadás Petőfi emlékeztetőre. Premier bérlet 1. szám. Premier helyárrakkal.) Szombat este fél 11-kor: A csodagyermek. Premier helyárrakkal.)

A színházi iroda hírei

A Csodagyermek. Óriási az érdeklődés a magyar színház szombat és vasárnap éjjeli előadásaira. Ajánlatos ezeknek az éjjeli előadásoknak a jegyeit előre megváltani, mert az előadások napján jó jegy már egyáltalában nem kapható. Szombaton és vasárnap a francia bohózatirás mestereinek, Gavault és Charvaynak kacagató és páratlanul ötletes bohózatát, a Csodagyermek-et fogják színészeink előadni Molnár Ferenc briliáns fordításában. Nagy kedvvel készülnek a színészeink erre az előadásra, mert mindenkinek a feladata rendkívül hálás és bizonyos, hogy fél 11-től fél egyig szünet nélküli harsogó tetszés fogja betölteni a nézőteret. Poór Lili, Szabados Piroška, Tarnay Teréz, Fajk Rózi, Lengyel Vilmos, Forgács Sándor, Mihályfi, Nagy Gyula, Leówey fogják a vezető szerepeket játszani.

A Petőfi-hét. Szombaton este kezdődik meg a színház Petőfi-ünnepségeinek első ciklusa. Ez a ciklus egy hétig fog tartani. December végére ismét nagyszabású Petőfi-ünnepet tervez a színház. Szombaton a János vitéz fog századosor parádés szereposztásban színpadon előadni. A címszerepet Tompa Béla, a királykisasszonyt Kolbay Ildikó, Huskát Neményi Lili, a gonosz mostohát Miklósi Margit, a francia királyt Nagy Gyula, Bagó trombitást Réthely fogja játszani de mellettük a legparányibb szerepeket is a színház legelőrangú tagjai vállalták, így a strázsamester SugárFrigyos, egy udvarhölgyet Laczkó Aranka fogja játszani.

Feladás szerkesztő DR. MARTON ERŐS Előadó: HABIMA nyomda és kiadóvállalat Rt. Szerkesztőségi telefonszám 977

Sport háttér-áruház Aradi hűtő és hűtőfűtőberendezések Cluj, Wesseléngi-utca 16.

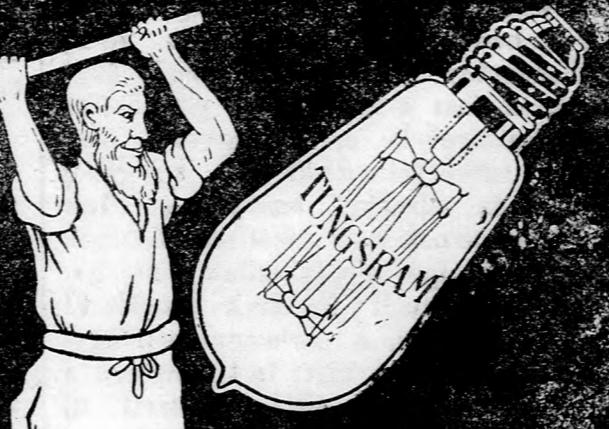
! Készült háttér, szettelés hűtőruhák, hűtőberendezések és hűtőberendezési gépek árban kaphatók.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók kézen olyan kitűnő öltönyök, felöltők, fluruhák,

mint most 1433 KATZ és MENDEL cégnél Cluj, Főter 10 sz. Észertek nagy választékban

TUNGSRAM

A LEGTARTÓSABB ÉGŐ TÖKELETES VILÁGÍTÁS! A LEGGAZDASÁGOSABB

ÉS ZET

inpad

4 6n „Das

5 6n pre-

n A bérlet

Kna: L1-

és premier-

A fehér rab-

ac „Akaidas

er 9 6n nagy

10 6n pre-

11-6n A

Golem von

IAZ

rett-ujdonság,

Rendes hely-

zenetörténeti

előadás igen

adó: Sepródi

téz századik

szal új szerep-

Petőfi emlé-

et 1. szám.

sodagyermek.

irei

az érdeklődés

vasárnap ájjele

nek az éjjeli

te megváltani,

egy már egy-

aton és vasár-

reinek, Gavault

trattannl ötletes

fogják színe-

brillians for-

szülnek a szí-

et mindenkiné

pizonyos, hogy

alkül harsogó

teret. Poór Lili,

éz, Fajk Rózi,

ador, Mihályfi,

a vezető szere-

este kezdődik

éségeinek első

g jog tartani

szabásu Petőfi-

Szombaton a

aradás szerep-

szerepet Tompa

Kolbay Illdikó,

nosz mostohát

yt Nagy Gyula

ja játszani de

pepit is a szín-

hálták, így a

egy udvar-

a játszani.

RTON KNA

adóváltásai R.T

szám 977

ruház

nyár lezárata

-utca 16.

ak, svatterak

harlonya és

etl gyűjel

aphat.

akó

L

z

GA

Pályázat

A Simleut-silvaniei (szilágysomlyói) orth. izr. hitközség ezennel pályázatot hirdet egy metszői állásra, ki egyuttal elsőrangú elő-
imádkozó is legyen. Pályázóktól megkíván-
tatik, hogy 8 elismert orth. rabbiktól legyen
a képesítése. Fizetés és állásfoglalási idő
megjegyzés szerint. Pályázók ajánlataikat
fizetési igényükkel, családtagjainak száma és
kormegjelölésével, valamint תורה-jok máso-
latával alantírtóhoz melőbb küldjék be. Próba
előimádkozásra és költségmegtérítésre csak
a meghívottak tarthatnak igényt.
Simleut-Silvaniei la 29 X. 922.

5017

Csengeri Mihály
hitk. elnök.

Meghívó

A Kereskedelmi Hitelintézet R. T. igaz-
gatósága 1922 november 19 én d. e. 11 óra-
kor az intézet üzleti helyiségében (Cluj, Piata
Unirii 20 sz. alatt) megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

a t. részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság jelentése az 1922. június
26-án megtartott rendkívüli közgyűlésen el-
határozott alaptörvény emelési fogalomtisztasági
s az újonnan lejegyzett felemelt alaptörvény
történeti bevezetéseiről.

2. Igazgatóság javaslata egy igazgatósági
és egy felügyelőbizottsági tag választása iránt.

3. Igazgatóság javaslata az alapszabályok
5, 7, 8, 9, 10, 18, 19 és 20. S-ainak módos-
sítása iránt.

4. Esetleges indítványok.
Cluj, 1922 november 2.

Az igazgatóság.

1308
"Karpel"
Fluoride-vasúzet
CLUJ - KOLOZSVAR.
Piata M. Viteazul 13. Telefon: 10-49.

Textiláru
legelőcsőbb beszerzési forrás
Klein Sámuel és Fivére
kézműáru nagykereskedőknél
Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 34.

MÁRTONFY
TESTVÉREK
& Co.
világvárosi szőrmeáru-
házában, Cluj, Piata
Unirii (Főtér) 20. szám
Telefon: 10-25 Sürgőnyclim:
Mártonfypetiz

Állandóan raktáron dúz válasz-
tásban szőrmeabátok, ezüst,
vafődi kék, piros, fehér és mi-
denféle színű alaskai ruhák,
Továbbá szőrme-modellak,
shólok, palerinák stb., va-
lamint feldolgozatlan szőr-
mák nagyban és kicsinyben.
Megrendelések pontosan és
gyorsan eszűszőlhetnek!

33
L
z
GA

33
L
z
GA

33
L
z
GA

Női és férfi
elegáns
kötött
hosszú
Börkabátok
FUCHS
BÖRRUHÁZEM
Oradea-Mare, Calea Vict. 1

Iskolaruhák
Raglánok
nagy választékban
megérkeztek
1380
Neumann A.
cégnél, Cluj, Piata
Unirii No. 14. Főtér

Engress!
Fűgő és fal-
lám pák,
lepos és hő-égők
badomcsesek,
lámpatestek,
Táblaúveg
Demyonok,
Krisztály-tenőr
pebarak, lámpa-
rakvek, hitele-
sített vendéglői
palackok és
pebarak
Erdélyi!
Nuszbacher
Cluj-Kolozsvár P. M.
Viteazul 39. Telefon 954

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co
kötött, szövött, rövid és norinbergi árúk nagykereskedése
Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

Rottmann Károly és Társai Rt.
Királyi udvari szállítók Timisoara
1364
Rum- és likörgyár. Cognacfőzde
Gyümölcsaplinka termelés
Bornagykereskedés
Szeszabadraktár
Szeszdenaturátótelep

Perle Pamut a la DMC
garantált színtartó MOST
minden színben ERKEZETT
Galanterie és rövidárúk
!! állandóan raktáron !!
"PROGRESS"
Import cégnél
Oradea-Mare

Engros eladás!
1342
Rövid, norinbergi, ga-
lanterie és papírárúk
külföldről raktárra érkeztek
Simplon-áruház
Cluj, Calea Reg. Ferdinand
25. sz. Főpostával szemben.
Engros eladás!

MODERN ÜVEGCISISZOLDA
és TÜKÖRÁRUGYÁR
PÉCHY és TÁRSA
készíti a legjobb tükröket
és butorfüvegeket minden
méretben és mennyiségben
Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna
(Kapusinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
Ujrafoncsorozási
Kérjen árajánlatot!

RÖTÖTT RUHÁK, KABÁTOR
4909-1
és minden-
féle kötött árúk
készítésére megrendelé-
seket elfogad bármely
színből a legújabb
divat szerint
A RÖTÖ- ÉS SZÖVŐIPAR DEJ

Agony és Vagyipar Rt. Szatmár
Gyárt: bőrenyvet, csontenyvet,
csontszirt, mátrágyát,
szappant, kocsikenőcsőt,
gépszirt, téglát stb.
Veaz: csontot, száraz és vizes
luszlást, nyers és olvasz-
tott fagyut.

Megnyilt! Megnyilt!
Parketiánc
Derős hangulat minden este a
Dacia-Barban
Cluj-Kolozsvár legdisztingáltabb szór-
akozóhelye. Változatos műsor. Kifünő
baritálok. 4175-1

Makói foghagyma
raktáron REITERNÉL
Timisoara, Scudier-tér 2
4907

Zsák, Ponyva
Vétel 1424 Eladás
Kölcsönintézet
Javitóműhely
Saját cégjelzésű berendezéssel.
Albala Izsó
Timisoara—Temesvár,
II. Piata Traian (Kossuth-tér) 2. Stür-
gönycim: Albala, Timisoara-Fabrika.
Interurban telefon: 60 sz.

Cacaovaj,
Cukorkásüveg
és zacskó
érkezett Lusztig és Nuszbacher
cukorkarakatárába Cluj, Calea Reg.
Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 31

Irógépek
és kellekek állandóan nagy válasz-
tékban. Javitásokat legelőcsőbban
vállalok. 1370
Finkler Antal
Cluj, P. Mihail Viteazul (v. Szé-
chenyi tér) 40. Telefon 493.

2000 arb. különböző
iskolafáska
és könyvszij
érkezett
Eisenstädter Fülöp és Tsa
volt Lakatos Áruház
Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 13
Gyermek kocsik 450 leitől.
Minden cikk nagyban is kapható.

Szalámgyárosok figyelmébe
1401
Salétrom
nagyobb mennyi-
ségben kapható
Léb Fivérek Cluj
471 Telefon 471

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszeri közlési díja szavanként 1 lel. Vasigabb betűvel szedve: szavak 2 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 10 lel. Ismételt hirdetésre semminemű leírásdíjat nem utunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatásban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lel 60 bási bélyegköltésig fizetendő.

Titkárnőt keresünk, aki a német és magyar nyelvet tökéletesen bírja és mindennemű irodai munkában gyakorlati bíró. Levélbeli jelentkezések a Keren Hajjeszód erdélyi irodájánál Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

Cipőfelsőrész-készítőt keresek. Aki alja-munkához ért, előnyben. Rosenberg Naszód. 5019

Nevelő keresték vidéki urházhhoz I. és V. gimnazista fiúgyermek mellé, Zongorát tanító előnyben. Levelek Gerner Satumare, Csokonay-u. 20 szám címre küldendők. 5016

Jó házból való fiu tanulóknak fizetéssel felvétetik Feuerstein József textil- és rövid-áruházában str. Regina Maria (v. Deák F.-u) 12. Szombaton zárva. 5014

70000 lel tőkével társulnék bármilyen szakmabeli jömenetű üzlethez. Úvegezésben és vegyes szakmában jártas vagyok, Esetleg papírkereskedéshez, ahol magam is működnék. Leveleket a kiadó továbbít. 5012

Eladó Bumm: Nőgyógyászati, Mecsnikófi: Elmegyógyászati. Nékám: Bőrgyógyászati. Cím a kiadóban. 5013

Keresünk egy esztendőig tartó és rezezt. Patria pipagyár Fel-sőbánya. 5011

Két ügyes házivar-ró ajánlunk jobb családokhoz Olcsón. Cím a kiadóban. 5008

Azonnal bekölthetó modern új villa összes mellék-helyiségekkel és kerttel a Rákóczi-ut elején eladó. Cím a kiadóban

Eladunk 40 darab 200 literes és 5. darab vegyes nagyságu, összesen 1000 liter jö-karban lévő petroleu-mos vashordót literen-ként 4 leiert. 5005

Egyetemi hallgatónő vidéken középisko-lások, gimnazisták ta-nítását egy vagy több családnál elvállalja. Cím a kiadóban. 5008

5000 kosztüm, kabát, estélyi ruha mo-del-lapot küld Galambos Libraria Timisara 30 lel ellenében. 4957

Fehérnemű stb. varrását vállalom üzlet részére Ikoszt, elátás és havi 600 leiert. Meg-keresést Arva jel-igére a kiadó továbbít 5010

Ügyes bőrkereskedő-segő felvétetik. Sze-nder & Comp. Lugoj. 4995

Bucskor, mosófalp felsőbőr és szij-gyártóblánk

állandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett Vidéki megrendéseket kis postacsomagban is eszközölök.

Vagonételnél öt szá-zalék kedvezmény

Sámszon-bőrgyár Gyútagyár-utca 1. A guorsáruraklárával szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

ELSŐ ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRU GYÁR

CLUJ, Str. Xenophon (v. Szappan-u.)
Telefon interurban 2-13.
Sürgőny cím: JUVAERE Cluj.

Ékszerárugyár és nagykereskedés.

Vesz:

legmagasabb árban min-dennemű arany és ezüstöt.

Gyárt és elad:

mindennemű ékszerárukat.

Vállal:

mindennemű brilliáns munkákat, javításokat és alakításokat.

Vésnöki műterem.

Fogászati arany és forrasztó.

Arany és ezüst hu-zalok és lemezek.

Csak viszonzeladók részére!

OSRAM NITRA

Az Osram-Nitra égő a legcsekélyebb áramfogyasztás mellett felülmúlhatatlan fényt ad.

OSRAM NITRA

A Tordai Sörgyár gyártmányai elsőrendűek

a Korona Sör

~ közismerten a legjobb ~

a **Gloria** dupla-malata **Tápsör** utól-érhetetlen

Használt gépeket vesz, mindenféle javított gépeket szállít, javításokat eszközöl

Koifmann Sándor chl. gépészmérnök Cluj, Székely-ut 2 sz. 919 Telefon 919

Davidovics Mór női divatterme Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34. Legújabb divat szerint készít kosztümöket, kabátokat, Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 4181

MEGNYILT Clujon a Bolyai-utcában **MEGNYILT**

Rosmann Mihály szücsműhelye

ahol minden a szakmába vágó munkát legújabb divat szerint pontosan eszközölök

„Kálnai“ malomkögyár

Targu-Mures—Marosvásárhely

Gyárt legnagyobb teljesítményű, úgy buza, mint tengeri őrlésre alkalmas, francia rendszerű, rakott malomkövet.

Minőségért garanzálók! 1367

Kássa Albert

Gép- és elektro-technikai 1238

műszaki vállalata

Cluj, C. Victoriei 99.

Szaru- és csontárugyár Rt. Cluj

Szaru, szarúhegyet, aggancsot, husólist és csontot, valamint mindennemű timár-bulladékokat legmagasabb napi árban vásárol

1310

Mindennemű bádigos és vízvezeték szerelő munkákat legolcsóbban ügyhely-ben, mint vidéken vállal

1298

Frisch Samu

Cluj, Cal. Motilor (v. Mosostorl-u.) 143.

Megnyilt a Megnyilt

Safruth Zsidó Kölcsönkönyvtár

Előfizetési díj 25 lel havonként

Előfizetés és könyvkiadás reggel 8-tól este 7-ig a Safruth Zsidó Könyv- és Papir-kereskedésben Cluj, Wesselényi M.- és Szép-utca sarok. 4993

GANZ villamosági részvénytársaság igazgatótanácsa

Piata M. Viteazul Széchenyi-tér 41. sz. (Széki-palota.)

Elvállal elektromos világítási- és erőát-viteli berendezéseket. Izzólámpák, ly-lámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron. — Költésévetéseket és felvilágosításokat díjazlanul nyújt. Telefon 403. 1280

Most érkezett! 1 vagon belföldi és külföldi angol télikabátszövetek (elastic, velour, palmestone és double) **Kivételes alkalom!**

Őszi-, tavaszi kamgarn divatszineken.

3 m. tiszta gyapjuszövet Lei 750

Lópokróokban, takarók és szőnyegekben állandó nagy raktár.

SCHERER KÁROLY ÉS FIAI UTÓDA

GROMEN és HERBERT

nagyszebeni posztógyárak lerakójában Cluj, Babos-palota, Nagyszamos-vashid mellett. Lloyd 11

Kedves-nyomda kiadása, Cluj—Kolozsvár.

Szerkesztőhivatal
Maj-Kolozs
P. P. P.
K. U. J.
Kereskedés
Kiadóhivat
Szeged
Könyv- és
K. M. M.
Kéziratok
Kereskedés
K. M. M.
K. M. M.
V. év
Olasz
Törökors
metorszá
egymás
Vagy ha
ellenforr
Lloyd G
jelzavai
zervatív
ben fellé
munkásp
600 pol
don most
zous a tu
dalmi er
rópa hisz
változtat
politika
ios a re
és viszon
végy, szil
mert a té
rossz. Az
rosszabb
jöhet, 60
változás
dolgotak.
forradalm
mélto, ug
mint az
törése. Te
asága ut
meg jöbe
végkép
nyugtatól
is izoláci
attól a re
Európa m
Az ifj
olász uo
lenizmus
egyik a
a vezetés
delt elejé
nyitottár.
meginkab
a fókais
Anglia h
de később
szövetség
keil feste
tiamusna
rég csak
rus és a
az árnyél
hogy hal
sabb kor
utolsó ke
ezerkilenc
kényur le
kők kiver
tassítottá
trón meg
Tatáncsár
de a szin
histoit vo
egy nap
me, aki a
a hűvel
Musztafa
nak a ő
sebb bec
urkodni
tenija kal
néhányas
vágódik.
nacionalis
as erős
nem egy
meghaina
nak. Kér
tani a for